Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

21. september 2017*

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Raamotsus 2008/675/ÜVJP – Kohaldamisala – Teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmine uues kriminaalmenetluses liitkaristuse määramisel – Menetlus liikmesriigis selle otsuse eelnevaks tunnustamiseks – Teises liikmesriigis mõistetud karistuse täideviimise viiside muutmine

Kohtuasjas C-171/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Sofiyski Rayonen sadi (Sofia esimese astme kohus, Bulgaaria) 7. märtsi 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 24. märtsil 2016, menetluses

Trayan Beshkov

versus

Sofiyska rayonna prokuratura,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, Euroopa Kohtu asepresident A. Tizzano (ettekandja), kohtunikud M. Berger, A. Borg Barthet ja E. Levits,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Tšehhi valitsus, esindajad: L. Březinová, M. Smolek ja J. Vláčil,

– Austria valitsus, esindaja: G. Eberhard,

– Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

– Euroopa Komisjon, esindajad: S. Grünheid ja P. Mihaylova,

olles 17. mai 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 24. juuli 2008. aasta raamotsust 2008/675/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes (ELT 2008, L 220, lk 32).

2 Taotlus on esitatud menetluse raames, milles Trayan Beshkov esitas Sofiyski Rayonen sadile (Sofia esimese astme kohus, Bulgaaria) taotluse, et see kohus võtaks arvesse tema suhtes varem teise liikmesriigi kohtus tehtud süüdimõistvat kohtuotsust.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Raamotsuse 2008/675 põhjenduste 2, 5–7 ja 13 kohaselt:

„(2) Nõukogu võttis 29. novembril 2000 kooskõlas Euroopa Ülemkogu Tampere kohtumise järeldustega vastu meetmeteprogrammi kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamiseks, […] mis sätestab „ühe või mitme õigusakti vastuvõtmise, millega nähakse ette põhimõte, et ühe liikmesriigi kohtul peab olema võimalik võtta arvesse teiste liikmesriikide kohtutes kriminaalasjades tehtud lõplikke otsuseid, et hinnata õiguserikkuja varasemat karistatust, teha kindlaks, kas ta on toime pannud korduvaid kuritegusid ja määrata kohaldatavad karistusliigid ja nende täitmisele pööramise kord“.

[…]

(5) Tuleks kinnitada põhimõtet, mille kohaselt peaks muudes liikmesriikides tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olema samaväärse toime kui liikmesriigi kohtutes siseriikliku õiguse alusel tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olenemata sellest, kas see toime puudutab faktilisi asjaolusid või menetlus- või materiaalõigust. Käesoleva raamotsuse eesmärk ei ole siiski ühtlustada erinevate siseriiklike õigusaktidega varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele antud tagajärgi ja kohustus võtta teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse kehtib ainult sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.

(6) Erinevalt muudest vahenditest ei ole käesoleva raamotsuse eesmärk viia liikmesriigis täide teises liikmesriigis tehtud otsuseid, vaid pigem võimaldada ühes liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse olemasoluga kaasnevate tagajärgede arvestamist teises liikmesriigis toimuvate uute kriminaalmenetluste puhul sellises ulatuses, nagu varasemate siseriiklike süüdimõistvate kohtuotsuste tagajärgi võetakse arvesse kõnealuse teise liikmesriigi õiguse kohaselt.

[…]

(7) Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse toime peaks olema samaväärne siseriikliku otsuse toimega kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ja karistuse täideviimisel.

[…]

(13) Käesolevas raamotsuses austatakse liikmesriikide erinevaid lahendusi ja menetlusi, mis on vajalikud teises liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks. Varasema süüdimõistva kohtuotsuse läbivaatamise võimaluse välistamine ei peaks takistama

liikmesriiki tegemast vajaduse korral otsust anda sellisele varasemale süüdimõistvale kohtuotsusele samaväärne õiguslik toime. Nimetatud otsuse tegemisega seotud menetlused ei tohiks siiski vajalikku aega ning vajalikke menetlusi või formaalsusi silmas pidades teha võimatuks samaväärse õigusliku toime andmist teises liikmesriigis tehtud varasemale süüdimõistvale kohtuotsusele.“

4 Selle raamotsuse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva raamotsuse eesmärk on kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võetakse liikmesriigis isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses arvesse sama isiku suhtes teises liikmesriigis muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.“

5 Raamotsuse artikli 3 „Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmine uues kriminaalmenetluses“ lõigetes 1-4 on ette nähtud:

„1. Kõik liikmesriigid tagavad, et isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses võetakse sama isiku kohta teistes liikmesriikides muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille kohta on saadud teavet vastavalt vastastikust õigusabi või karistusregistrite andmete vahetamist käsitlevatele kohaldatavatele õigusaktidele, arvesse sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse siseriiklikult tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, ning neile antakse samaväärne õiguslik toime nagu siseriiklikult tehtud varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele.

2. Lõiget 1 kohaldatakse kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ning süüdimõistva kohtuotsuse täideviimisel eelkõige seoses kohaldatava menetluskorraga, sealhulgas seoses eelvangistuse, kuriteo määratlemise, karistuse liigi ja raskusastme määramise või kohtuotsuste täitmise korraga.

3. Lõikes 1 ette nähtud teistes liikmesriikides tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel ei ole sekkuvat, tühistavat ega läbivaatavat toimet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut menetlust läbi viivas liikmesriigis.

4. Vastavalt lõikele 3 ei kohaldata käesoleva artikli lõiget 1 sellisel juhul, kui varasem süüdimõistev kohtuotsus oleks olnud uut menetlust läbi viiva liikmesriigi kohtu tehtud otsus ja kui sellise varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmisel oleks olnud kõnealuse liikmesriigi õiguse kohaselt sekkuv, tühistav või läbivaatav toime varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste või selliste otsuste täidesaatmise suhtes.“

Bulgaaria õigus

Karistusseadustik

6 Karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) alates 27. maist 2011 kehtiva redaktsiooni, millega võetakse Bulgaaria õigusesse üle raamotsus 2008/675, artikli 8 lõikes 2 on sätestatud:

„Jõustunud süüdimõistvat kohtuotsust, mis on langetatud mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis teo kohta, mida loetakse Bulgaaria karistusseadustiku alusel süüteoks, võetakse arvesse igas sama isiku suhtes Bulgaaria Vabariigis algatatud kriminaalmenetluses.“

7 Sama seadustiku artikli 23 lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui isik on toime pannud ühe teo, mis vastab mitmele eri süüteokoosseisule, või kui isik on enne ühe süüteo suhtes tehtud otsuse jõustumist pannud toime mitu süütegu, määrab kohus pärast iga süüteo eest eraldi karistuse mõistmist neist raskeima karistuse.“

8 Selle seadustiku artikli 25 lõigete 1 ja 2 kohaselt:

„1. [Artikli 23] sätted on kohaldatavad ka juhul, kui isiku suhtes on tehtud mitu eraldi süüdimõistvat kohtuotsust.

2. Sellistel juhtudel arvatakse liitkaristusest maha ka tervikuna või osaliselt ära kantud karistus, kui karistus on mõistetud liitkaristusega sama liiki.“

9 Nimetatud seadustiku artikli 66 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kui kohus mõistab karistuseks kuni kolmeaastase vangistuse, võib ta peatada määratud karistuse täideviimise, […] kui isikule ei mõistetud vangistust süüteo eest, milles menetluse algatas prokuratuur omal algatusel […].“

Kriminaalmenetluse seadustik

10 Kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelno-protsesualen kodeks) artikli 4 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Teise riigi kohtu jõustunud süüdimõistvat kohtuotsust, mida ei ole Bulgaaria õiguse alusel tunnustatud, ei pööra Bulgaaria Vabariigi asutused täitmisele.

3. [Lõike 2] sätteid ei kohaldata, kui ratifitseeritud, avaldatud ja jõustunud rahvusvahelises lepingus, millega Bulgaaria Vabariik on liitunud, on sätestatud teisiti.“

11 Selle seadustiku 36. peatüki II jaotises sisalduvas artiklis 463 „Välisriigi kohtute süüdimõistvate otsuste tunnustamine ja täitmine“ on ette nähtud:

„Välisriigi kohtu jõustunud süüdimõistvat kohtuotsust tunnustavad ja täidavad Bulgaaria Vabariigi asutused kooskõlas artikli 4 lõikega 3 juhul, kui:

1) tegu, millega seoses taotlus esitati, loetakse Bulgaaria õiguse alusel süüteoks;

2) teo toimepanija on Bulgaaria õiguse kohaselt süüvõimeline;

3) süüdimõistev kohtuotsus on täielikus kooskõlas inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni põhimõtetega ja konventsiooni juurde kuuluvate protokollidega, mille Bulgaaria Vabariik on allkirjastanud;

4) teo toimepanijat ei ole süüdi mõistetud poliitilises kuriteos või sellise teoga seotud kuriteos ega sõjakuriteos;

5) Bulgaaria Vabariik ei ole tunnustanud mõne muu välisriigi kohtu süüdimõistvat otsust, mis on tehtud sama isiku suhtes sama süüteoga seoses;

6) süüdimõistev kohtuotsus ei ole vastuolus Bulgaaria karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku aluspõhimõtetega.“

12 Selle seadustiku artikli 465 kohaselt, milles on täpsustatud sellise tunnustamise viisid:

„1. Taotluse välisriigi kohtu süüdimõistva otsuse tunnustamiseks Bulgaaria Vabariigis esitab teise riigi pädev asutus justiitsministeeriumile.

2. Justiitsministeerium edastab taotluse koos süüdimõistva kohtuotsuse ja muude dokumentidega süüdimõistetud isiku elukoha järgsele Okrazhen sad'ile [piirkondlik kohus]. Kui isik ei ela Bulgaaria Vabariigis, on taotluse läbivaatamine Sofiyski gradski sadi [Sofia linnakohus] pädevuses.

[…]"

13 Sama seadustiku artikli 466 lõike 1 kohaselt, milles on reguleeritud sellise tunnustamise õiguslik toime:

„Otsusel, millega tunnustatakse välisriigi kohtu süüdimõistvat otsust, on samaväärne õiguslik toime nagu Bulgaaria kohtu tehtud süüdimõistval otsusel."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

14 T. Beshkov mõisteti Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus, Austria) 13. detsembri 2010. aasta jõustunud otsusega süüdi tegude eest, mille puhul karistatakse süüteo tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise eest, ja mis pandi toime Austria territooriumil 14. novembril 2010, ning talle mõisteti 18 kuu pikkune vangistus, millest kuus kuud tuli ära kanda reaalselt ja 12 kuud tingimisi kolme aasta pikkuse katseajaga. Kuue kuu pikkune reaalne vangistus kanti ära ja katseaeg algas 14. mail 2011.

15 Seejärel mõistis eelotsusetaotluse esitanud kohus T. Beshkovile 29. aprilli 2013. aasta jõustunud otsusega ühe aasta pikkuse reaalse vangistuse selle eest, et ta pani 19. novembril 2008 Sofias (Bulgaaria) toime teod, mida kvalifitseeritakse kehavigastuse ja tervisekahjustuse tekitamiseks avalikku korda raskelt rikkuvatel ja ühiskonnavaenulikel motiividel. Kuna T. Beshkov varjab ennast, ei ole kõnealust karistust eelotsusetaotluse tegemise ajaks veel täitmisele pööratud.

16 T. Beshkov esitas 14. mail 2015 enda lepingulise esindaja kaudu eelotsusetaotluse esitanud kohtule taotluse karistusseadustiku artikli 23 lõike 1 ja artikli 25 lõike 1 alusel, paludes määrata talle karistuse täideviimiseks üks vabadusekaotuslik liitkaristus, mis vastab esiteks Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) 13. detsembri 2010. aasta otsusega ja teiseks eelotsusetaotluse esitanud kohtu 29. aprilli 2013. aasta otsusega mõistetud karistustest kõige raskemale.

17 Nimelt on nendes viidatud kahes sättes eelkõige ette nähtud, et kui isik on enne süüdimõistmist toime pannud mitu süütegu ja iga süüteo eest on eraldi süüdimõistvate otsustega mõistetud eraldi karistus, määrab liikmesriigi kohus sellele isikule nende karistuste täideviimiseks ühe liitkaristuse, mis vastab algselt mõistetud karistustest kõige raskemale. Eelotsusetaotlusest nähtub sisuliselt, et sellisel juhul hõlmab kõige raskem karistus kergemad algselt mõistetud karistused. Nendest sätetest tuleneb samuti, et kui üks algselt mõistetud karistustest on juba täielikult või osaliselt täide viidud, arvatakse see täideviimisel liitkaristusest maha, kui tegemist on samaliigilise karistusega.

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib aga, et suurem osa liikmesriigi kohtupraktikast ja ka Sofiyska rayonna prokuratura (Sofia piirkondlik prokuratuur, Bulgaaria) on seisukohal, et eelkõige kriminaalmenetluse seadustiku artikli 4 lõike 2 järgi ei ole võimalik määrata liitkaristust, võttes seejuures arvesse karistust, mis on mõistetud teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistva kohtuotsusega, ilma et seda otsust oleks enne tunnustanud Bulgaaria pädevad kohtud vastavalt välisriigi süüdimõistvate kohtuotsuste tunnustamiseks ette nähtud eraldi menetlusele, mis on sätestatud eelkõige selle seadustiku artiklites 463-466. Seda kohtupraktikat arvestades tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt küsimuse, kas T. Beshkovi taotluse rahuldamiseks peab

Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) langetatud süüdimõistev otsus olema tunnustatud eelkõige vastavalt viidatud artiklitele 463-466 või kas – nagu väidab ka T. Beshkov – eelotsusetaotluse esitanud kohus saab selle taotluse rahuldada või peab seda tegema ilma, et süüdimõistvat kohtuotsust oleks eelnevalt tunnustatud, tuginedes seejuures karistusseadustiku artikli 8 lõikele 2, millega võetakse Bulgaaria õigusesse üle raamotsus 2008/675.

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab sisuliselt, et sellele küsimusele vastamiseks on vaja kindlaks teha, kas seda raamotsust tuleb kohaldada sellises menetluses nagu põhikohtuasjas, milles on tegemist karistuse täideviimiseks ühe sellise vabadusekaotusliku liitkaristuse määramisega, milles võetakse arvesse teise liikmesriigi kohtu langetatud süüdimõistvat kohtuotsust ning eelkõige selle kohtuotsusega süüdimõistetud isikule määratud karistust.

20 Kui sellele küsimusele tuleb vastata jaatavalt ja kui Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) süüdimõistva otsuse arvessevõtmise eeldus on käesoleval juhul see, et eelnevalt kohaldatakse eelkõige kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 463-466 ette nähtud tunnustamise menetlust, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus ka seda, kas nimetatud menetlus on raamotsusega kooskõlas, kuna selle menetluse algatamist ei saa taotleda süüdimõistetud isik ise.

21 Selle kohta rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus nimelt sisuliselt seda, et vastavalt Bulgaaria kehtivatele õigusnormidele võib iga süüdimõistetu pöörduda Bulgaaria pädevate kohtute poole taotlusega määrata karistusseadustiku artiklite 23 ja 25 alusel liitkaristus, kuid tunnustamise menetlust, mis on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku asjakohastes sätetes, eelkõige selle artiklites 463-466, saavad taotleda üksnes Bulgaaria pädevad ametiasutused või selle riigi pädevad ametiasutused, milles on see süüdimõistev kohtuotsus langetatud. Sellest nähtub, et süüdimõistetud isik ei saa sellistel asjaoludel ise taotleda sellise menetluse algatamist, milles talle määratakse liitkaristus, milles võetakse arvesse varem teises liikmesriigis tehtud süüdimõistvat kohtuotsust, ja seda ka juhul, kui pädevad ametiasutused seda menetlust ei taotle.

22 Ühtlasi soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus ka teada, kas raamotsusega 2008/675 on vastuolus, kui sellise liitkaristuse määramisel, milles võetakse arvesse T. Beshkovile Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) mõistetud karistust, muudetakse selle karistuse täideviimise viisi. Nimelt on käesoleval juhul selle kohtu poolt T. Beshkovile karistuseks mõistetud 18 kuud vangistust, millest 12 kuud on mõistetud tingimisi, raskem karistus kui see, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus mõistis enda 29. aprilli 2013. aasta otsuses ja see kohus peaks määrama T. Beshkovile liitkaristuse, mis vastaks sellele esimesena nimetatud karistusele. Kuid vastavalt karistusseadustiku artikli 66 lõikele 1 ei saa T. Beshkovile, keda on varem mitu korda Bulgaarias vangistusega karistatud, määrata selles liikmesriigis enam tingimisi karistust. Järelikult peaks eelotsusetaotluse esitanud kohus muutma T. Beshkovile Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) mõistetud karistuse täideviimise viisi ja kohaldama talle liitkaristusena 18 kuud reaalset vangistust, arvates sellest ajavahemikust maha kuus kuud reaalset vangitust, mille see isik on Austrias juba ära kandnud.

23 Neil asjaoludel otsustas Sofiyski Rayonen sad (Sofia esimese astme kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kuidas tuleb tõlgendada raamotsuses 2008/675 kasutatud mõistet „uus kriminaalmenetlus“; kas see menetlus peab olema tingimata seotud süü tuvastamisega toimepandud süüteo korral või võib see puudutada ka menetlust, milles teise liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt loetakse muu karistus varasema kohtuotsusega mõistetud karistusega ärakantuks või arvatakse varasema kohtuotsusega mõistetud karistus muust karistusest maha või siis tuleb [see karistus] eraldi ära kanda?

2. Kas raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 1 koostoimes põhjendusega 13 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt ei või menetluse algatamist teises liikmesriigis tehtud varasema kohtuotsuse arvessevõtmiseks taotleda mitte süüdimõistetud isik, vaid üksnes varasema süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriik või uut kriminaalmenetlust läbiviiv liikmesriik?

3. Kas raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, et riik, kes viib läbi uut kriminaalmenetlust, muudab varasema kohtuotsuse teinud liikmesriigi mõistetud karistuse täideviimise viisi, ja seda ka juhtudel, mil teise liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt loetakse muu karistus varasema kohtuotsusega mõistetud karistusega ärakantuks või arvatakse varasema kohtuotsusega mõistetud karistus muust karistusest maha või siis tuleb [see karistus] eraldi ära kanda?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

24 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et seda tuleb kohaldada üksnes selliste menetluste suhtes, milles tehakse otsus menetlusaluse isiku võimaliku süüditunnistamise kohta või kas seda tuleb kohaldada ka sellises siseriiklikus menetluses, milles on tegemist karistuse täideviimiseks ühe vabadusekaotusliku liitkaristuse määramisega, milles võetakse arvesse nii sellele isikule liikmesriigi kohtuniku mõistetud karistust kui ka varem teise liikmesriigi kohtus sama isiku suhtes teiste süütegude põhjal tehtud süüdimõistvas kohtuotsuses määratud karistust.

25 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb märkida, et raamotsuse 2008/675 artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud, et selle raamotsuse eesmärk on kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võetakse liikmesriigis isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses arvesse sama isiku suhtes teises liikmesriigis muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.

26 Selleks on raamotsuse artikli 3 lõikes 1 koostoimes raamotsuse põhjendusega 5 määratud liikmesriikidele kohustus tagada, et menetluses võetakse teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille kohta on saadud teavet vastavalt vastastikust õigusabi või karistusregistrite andmete vahetamist käsitlevatele kohaldatavatele õigusaktidele, esiteks arvesse sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse siseriiklikult tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, ja teiseks antakse neile samaväärne õiguslik toime nagu siseriikliku õiguse alusel tehtud otsustele, olenemata sellest, kas see toime puudutab faktilisi asjaolusid või menetlus- või materiaalõigust.

27 Raamotsuse artikli 3 lõikes 2 on täpsustatud, et seda kohustust kohaldatakse kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ning süüdimõistva kohtuotsuse täideviimisel eelkõige seoses kohaldatava menetluskorraga, sealhulgas seoses kuriteo määratlemise, karistuse liigi ja raskusastme määramise ja kohtuotsuste täitmise korraga. Raamotsuse põhjendustes 2 ja 7 on sellega seoses sedastatud, et liikmesriigi kohtul peab olema võimalik võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid, sealhulgas ka selleks, et teha kindlaks nende täitmisele pööramise kord, ja nende süüdimõistvate kohtuotsuste toime peaks olema samaväärne siseriiklike otsuste toimega igas kriminaalmenetluse etapis.

28 Eeltoodust nähtub, et raamotsust 2008/675 ei tule kohaldada mitte üksnes selliste menetluste suhtes, milles tuvastatakse ja tehakse otsus menetlusaluse isiku võimaliku süüditunnistamise kohta, vaid ka selliste menetluste suhtes, mis puudutavad karistuse täideviimist, mille puhul tuleb arvesse võtta varem teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsusega määratud karistust. Nagu märkis

kohtujurist enda ettepaneku punktis 59, nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast kohtuasja toimikust, et käesolevas asjas kuulub T. Beshkovi taotletud ühe liitkaristuse määramise menetlus teisena nimetatud kategooriasse, mis tähendab, et see kuulub nimetatud raamotsuse kohaldamisalasse.

29 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et seda tuleb kohaldada sellises siseriiklikus menetluses, milles on tegemist karistuse täideviimiseks ühe vabadusekaotusliku liitkaristuse määramisega, milles võetakse arvesse nii isikule liikmesriigi kohtuniku mõistetud karistust kui ka varem teise liikmesriigi kohtus sama isiku suhtes teiste süütegude põhjal tehtud süüdimõistvas kohtuotsuses määratud karistust.

Teine küsimus

30 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu on näidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 18, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas selleks, et Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) langetatud süüdimõistvat kohtuotsust, mida käsitletakse põhikohtuasjas, saaks arvesse võtta liitkaristuse määramisel, peavad Bulgaaria pädevad kohtud seda eelnevalt tunnustamata eelkõige kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 463-466 ette nähtud menetluses.

31 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 20 ja 21, on eelotsusetaotluse esitanud kohtul selles osas küll kahtlusi, kuid ta lähtub siiski sellest, et selleks tuleb läbi viia eelneva tunnustamise menetlus ja ta küsib oma teises küsimuses, kas raamotsusega 2008/675 on vastuolus viidatud artiklid 463-466, kuna nendes on ette nähtud, et sellise menetluse algatamist ei saa taotleda süüdimõistetud isik ise.

32 Nimetatud kohtule tarviliku vastuse andmiseks tuleb aga eelnevalt kontrollida, kas selle raamotsusega on vastuolus sellise tunnustamismenetluse rakendamine.

33 Selleks tuleb kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikas tunnustatud võimalusega (kohtuotsus, 21.12.2016, Ucar ja Kilic, C-508/15 ja C-509/15, EU:C:2016:986, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika) sõnastada teisena esitatud küsimus ümber selliselt, et sellega soovitakse teada, kas raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ühes liikmesriigis tuleb teise liikmesriigi kohtu varem langetatud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks seda eelnevalt tunnustada esimese liikmesriigi pädevate kohtute poolt vastavalt siseriiklikule tunnustamismenetlusele, mis on ette nähtud eelkõige kriminaalmenetluse seadustiku põhikohtuasjas vaidlusalustes artiklites 463-466, ja kui sellele küsimusele tuleb vastata eitavalt, kas selle raamotsusega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud, et selle menetluse algatamist võivad taotleda vaid pädevad siseriiklikud ametiasutused, mitte süüdimõistetud isik.

34 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb viidata kriminaalmenetluse seadustiku artiklite 463-466 sisu kokkuvõttele, mis on toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 11-13 ja millest nähtub, et nendes artiklites on loodud eraldi eelneva tunnustamise menetlus Bulgaaria pädevates kohtutes välisriigi kohtute süüdimõistvate kohtuotsuste tunnustamiseks, millega antakse otsusele, millega süüdimõistvat kohtuotsust tunnustatakse, selline toime, nagu oleks tegemist Bulgaaria kohtu süüdimõistva kohtuotsusega. See menetlus nõuab välisriigi asjaomase süüdimõistva kohtuotsuse kontrollimist, et teha kindlaks, kas viidatud artiklis 463 toodud tingimused on täidetud.

35 Selles osas peab liikmesriigi kohtul käesoleva kohtuotsuse punktis 26 viidatud raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõike 1 kohaldamiseks olema võimalik kontrollida eelkõige seda, kas varasemaid selles riigis tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid on vastavalt siseriiklikule õigusele arvesse võetud ja kui see on nii, siis milline on selle toime vastavalt siseriiklikule õigusele.

36 Siiski, nagu on sedastatud selle raamotsuse põhjenduses 2, on selle eesmärk rakendada kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtet, millele on pühendatud ELTL artikli 82 lõige 1, mis asendas omakorda raamotsuse vastuvõtmisel aluseks olnud EL artikli 31. Nagu märkis kohtujurist enda ettepaneku punktides 30, 31 ja 64, on selle põhimõttega vastuolus, kui raamotsuse raames sõltub teises liikmesriigis varem tehtud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmine sellise siseriikliku eelneva tunnustamise menetluse rakendamisest nagu põhikohtuasjas, ja kui seejuures vaadatakse kohtuotsus uuesti läbi (vt analoogia alusel kohtuotsus, 9.6.2016, Balogh, C-25/15, EU:C:2016:423, punkt 54).

37 Nii raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõige 3 kui ka põhjendus 13 keelavad sõnaselgelt sellise läbivaatamise, teistes liikmesriikides varem tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid tuleb seega arvesse võtta selliselt, nagu need on kuulutatud.

38 Järelikult, vastupidi sellele mida väitis Austria valitsus, siis kuigi põhjendus 13 näitab ka, et selles raamotsuses austatakse liikmesriikide erinevaid lahendusi ja menetlusi, mis on vajalikud teises liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks ja see ei peaks takistama liikmesriiki tegemast vajaduse korral otsust anda sellisele süüdimõistvale kohtuotsusele samaväärne õiguslik toime, ei saa nimetatud otsuse tegemine mingil juhul tähendada, et nõutakse sellise eelneva siseriikliku tunnustamise menetluse rakendamist, nagu sellega on tegemist põhikohtuasjas.

39 Eeltoodut arvestades ei pea vastama küsimusele, kas see raamotsus nõuab, et süüdimõistetud isik peab saama ise taotleda selle menetluse algatamist.

40 Järelikult tuleb teisele küsimusele vastata, et raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ühes liikmesriigis tuleb teise liikmesriigi kohtu varem langetatud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks seda eelnevalt tunnustada esimese liikmesriigi pädevate kohtute poolt vastavalt siseriiklikule tunnustamismenetlusele, mis on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku põhikohtuasjas vaidlusalustes artiklites 463-466.

Kolmas küsimus

41 Oma kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud, et kui liikmesriigi kohtule esitatakse taotlus määrata karistuse täideviimiseks vabadusekaotuslik liitkaristus, milles võetakse eelkõige arvesse varem teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvas otsuses määratud karistust, muudab kohus selleks viimasena nimetatud karistuse täideviimise viisi.

42 Kõigepealt tuleb märkida, et Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust nähtub, et Landesgericht Klagenfurti (Klagenfurti esimese astme kohus) 15. oktoobri 2014. aasta otsuses sedastati, et tema 13. detsembri 2010. aasta otsuses ette nähtud kolmeaastane katseaeg on lõppenud ja seega on lõplikult möödunud ka T. Beshkovile tingimisi mõistetud karistuse osa täideviimise aeg, mistõttu tuleb lugeda kogu see karistus täies ulatuses täidetuks. Käesoleva küsimuse uurimisel tuleb selle asjaoluga arvestada; eelotsusetaotluse esitanud kohus teavitas sellest Euroopa Kohut vastuses viimase poolt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 101 alusel küsitud selgitusele.

43 Sellele küsimusele vastates tuleb kindlasti meenutada, nagu on näidatud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 26, et vastavalt raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõikele 1 tuleb teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid põhimõtteliselt arvesse võtta sellises ulatuses, nagu siseriiklikult tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid siseriikliku õiguse alusel, ning neile antakse samaväärne õiguslik toime nagu siseriiklikult tehtud varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele nimetatud õiguse järgi.

44 Siiski on raamotsuse artikli 3 lõikes 3 täpsustatud, et sellisel arvessevõtmisel ei ole sekkuvat toimet teiste liikmesriikide kohtutes tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut kriminaalmenetlust läbi viivas liikmesriigis, samuti ei ole sellisel arvessevõtmisel süüdimõistmise suhtes tühistavat toimet. Nagu on näidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 37, välistab see säte ka süüdimõistva kohtuotsuse igasuguse uuesti läbivaatamise, neid otsuseid tuleb arvesse võtta just sellisena nagu neid kuulutati.

45 Ühtlasi nähtub ka raamotsuse põhjendusest 6, et selle eesmärk ei ole viia liikmesriigis täide teistes liikmesriikides tehtud otsuseid.

46 Eeltoodust nähtub, et liikmesriigi kohus ei saa raamotsuse alusel uuesti läbi vaadata ja muuta teises liikmesriigis varem tehtud ja juba täidetud süüdimõistva kohtuotsuse täideviimise viisi, eelkõige tühistades selles otsuses mõistetud karistuse tingimisi määramist, muutes karistuse kinniseks vangistuseks. Ka ei saa ta otsustada, et see karistus viiakse täide uuesti, muudetud kujul.

47 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud, et kui liikmesriigi kohtule esitatakse taotlus määrata karistuse täideviimiseks vabadusekaotuslik liitkaristus, milles võetakse eelkõige arvesse varem teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvas otsuses määratud karistust, muudab kohus selleks viimasena nimetatud karistuse täideviimise viisi.

Kohtukulud

48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Nõukogu 24. juuli 2008. aasta raamotsust 2008/675/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes, tuleb tõlgendada nii, et seda tuleb kohaldada sellises siseriiklikus menetluses, milles on tegemist karistuse täideviimiseks ühe vabadusekaotusliku liitkaristuse määramisega, milles võetakse arvesse nii isikule liikmesriigi kohtuniku mõistetud karistust kui ka varem teise liikmesriigi kohtus sama isiku suhtes teiste süütegude põhjal tehtud süüdimõistvas kohtuotsuses määratud karistust.**

2. **Raamotsust 2008/675 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ühes liikmesriigis tuleb teise liikmesriigi kohtu varem langetatud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks seda eelnevalt tunnustada esimese liikmesriigi pädevate kohtute poolt vastavalt siseriiklikule tunnustamismenetlusele, mis on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelno-protsesualen kodeks) artiklites 463-466.**

3. **Raamotsuse 2008/675 artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud, et kui liikmesriigi kohtule esitatakse taotlus määrata karistuse täideviimiseks vabadusekaotuslik liitkaristus, milles võetakse eelkõige arvesse varem teise liikmesriigi kohtu tehtud süüdimõistvas otsuses määratud karistust, muudab kohus selleks viimasena nimetatud karistuse täideviimise viisi.**

Allkirjad